

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 233/2018-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. apríla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Mojmíra Mamojku prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Tomášom Hermanom, advokátska kancelária, Bočná 10, Košice (pôvodne zastúpeného advokátkou JUDr. Mariannou Lechmanovou, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 122/2007 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 122/2007 porušené boli.

2. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť [REDACTED] trovy konania v sume 325,42 € (slovom tristo dvadsaťpäť eur a štyridsať dva centov) na účet jeho pôvodnej právnej zástupkyne JUDr. Marianny Lechmanovej, Štúrova 20, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDACTED] nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 233/2018-9 z 13. júna 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov na ďalšie konanie sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 122/2007 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je žalobcom v konaní o zapltenie nemajetkovej ujmy, pričom v napadnutom konaní nejde o právne ani skutkovo zložitú povahu veci. Aj napriek tomu nie je toto konanie právoplatne skončené ani po viac

ako 11 rokoch od začatia konania. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ opisuje opakované obdobia nečinnosti okresného súdu a pripisuje mu zodpovednosť za pretrvávajúci stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza.

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví, že jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 122/2007 porušené boli a prikáže okresnému súde v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov. Súčasne sa sťažovateľ domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € a úhrady trov konania.

4. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie a výzvou ústavného súdu na vyjadrenie sa k tejto sťažnosti okresný súd zaujal svoje stanovisko podaním sp. zn. 1 SprV/369/2018 z 3. augusta 2018. Po uvedení úkonov súdu v ich chronologickom poradí predsedníčka okresného súdu konštatovala, že „... v predmetnom konaní sp. zn. 16C 122/2007 ide o skutkovo a právne zložitú vec, čo vyplýva aj zo samotného predmetu konania...

... Sťažovateľ sa v sťažnosti obmedzil na strohé konštatovanie, že tunajší súd koná neefektívne a opakovane po dobu niekoľkých rokov nekonal vôbec. Z obsahu sťažnosti sa javí, že sťažovateľ resp. jeho právny zástupca si nedal ani tú námahu, aby sa s obsahom súdneho spisu oboznámil, a ak už sa oboznámil, aby označil konkrétny nedostatok (napr. špecifikáciu obdobia nečinnosti/neefektívnej činnosti súdu)...

... Vo vzťahu k namietanému konaniau si dovoľím dať do vašej pozornosti, že súd meritórne rozhodol rozsudkom už dňa 25.10.2011, ktorý dosiaľ nebol súdom vyššieho stupňa zrušený, napriek tomu, že od vtedy v konaní rozhodoval dva krát odvolací a raz dovolací súd...

... V súčasnosti tunajší súd opätovne vykonáva úkony súvisiace s predložením veci dovolaciemu súdu...

...Aj keď je nepochybné, že tunajší súd vo veci sp.zn. 16C 122/2007 nekonal vždy bezodkladne, som toho názoru, že na celkovú dĺžku konania malo vplyv i to, že

v predmetnom konaní tunajší súd musel vyzývať sťažovateľa na odstránenie väd žaloby, väd navrhovaného petitu, ako aj na odstraňovanie väd podaného dovolania...“.

Predsedníčka okresného súdu zároveň vyslovila súhlas s upustením od ústneho prejednávania sťažnosti.

5. Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo ústavnému súdu doručené oznámenie o zmene právneho zastúpenia sťažovateľa (podanie advokátky JUDr. Marianny Lechmanovej doručené ústavnému súdu 12. júla 2018, pozn.).

6. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ prostredníctvom nového právneho zástupcu advokáta Mgr. Tomáša Hermana zaujal stanovisko podaním z 30. októbra 2018. Právny zástupca, rešpektujúc záväzný pokyn sťažovateľa, predložil ústavnému súdu vyjadrenie sťažovateľa v pôvodnom znení a zároveň vyjadril súhlas s upustením od ústneho prerokovania veci.

Sťažovateľ vo svojom stanovisku uviedol, že *«... konanie vo veci 16C/122/2007 začalo v roku 2007 – táto skutočnosť nie je sporná... ESLP stanovil (rozhodol), že do celkovej dĺžky konania sa musia započítať aj konania, aj doba, po ktorú je vec na dovolacom súde a aj na dovolacom, kasačnom a ústavnom... „lebo rozhodnutia týchto súdov nemôžu mať vplyv na rozhodnutia nižších súdov“...*

... Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou napáda celkovú dĺžku konania, nie to, či k priesťahom došlo z dôvodu nečinnosti, neefektívnosti a pod., lebo to, prečo a z akých dôvodov došlo k neprimerane dlhému konaniu nie je pre sťažovateľa ani pre posúdenie takto dlhého konania – vyše 11 rokov, relevantné...

... Predmetom sťažnosti je to, že konanie trvá vyše 11 rokov, čo je fakt, ktorý sám nepripúšťa iné konštatovanie ako to, že k porušeniu práva na prejednanie veci v primeranej lehote došlo a to bez akýchkoľvek pochybností...».

Na záver sa v stanovisku uvádza, že vzhľadom na skutočnosti v ňom uvedené sa sťažovateľ nestotožňuje s argumentáciou okresného súdu a v plnom rozsahu trvá na skutočnostiach, ktoré sú obsahom podanej sťažnosti.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I. § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde účinného od 1. marca 2019, ktorý sa pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, použije aj na konania začaté do 28. februára 2019 (§ 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde), upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. V súlade s čl. II bodom 2 písm. a) Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 v období od 17. februára 2019 do prijatia nového rozvrhu práce pri predkladaní vecí do senátu Janou Baricovou (sudkyňa spravodajkyňa) pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu), Miroslav Duriš a Mojmir Mamojka. Vzhľadom na uvedené senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] v zložení tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto nálezu.

10. Z obsahu sťažnosti, obsahu spisu a chronologického prehľadu úkonov ústavný súd zistil tieto podstatné skutočnosti o priebehu napadnutého konania:

- 9. augusta 2007 bola okresnému súdu podaná žaloba o zaplatenie nemajetkovej ujmy,
- 20. augusta 2007 okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-18 priznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovil mu právneho zástupcu,

- 24. januára 2008 okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-22 vyzval žalobcu k odstráneniu vád žaloby,
- 5. marca 2008 okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-47 vyzval žalobcu, aby odstránil vady ním navrhovaného petitu,
- 14. apríla 2008 okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-50 žalobu žalobcu odmietol v časti petitu a zároveň pripustil zmenu žaloby,
- 3. júla 2008 okresný súd predložil spis Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na účel rozhodovania o odvolaní žalobcu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 16 C 122/2007-50 zo 14. apríla 2008,
- 9. októbra 2008 bol spis vrátený krajským súdom spolu s uznesením č. k. 2 Co 167/2008-70 z 28. augusta 2008,
- 29. decembra 2008 okresný súd dožiadal Okresný súd Piešťany o výsluch žalobcu, ktorý dožiadanie vybavil 2. júla 2009,
- 31. marec 2011 okresný súd nariadil pojednávanie vo veci na 17. máj 2011,
- 17. mája 2011 sa konalo pojednávanie vo veci samej, pojednávanie okresný súd odročil z dôvodu rozhodovania o procesných návrhoch na 24. jún 2011,
- 18. mája 2011 okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-121 pripustil do konania ďalších žalovaných,
- 19. mája 2011 okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-123 poveril prekladateľa vykonaním prekladateľského úkonu,
- 20. mája 2011 okresný súd vyzval žalovaného v druhom rade, aby sa vyjadril k žalobe,
- 15. júna 2011 okresný súd priznal prekladateľovi uznesením č. k. 16 C 122/2007-179 odmenu za preklad,
- 24. júna 2011 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 23. september 2011 s tým, že žalobca doručí vyjadrenie, akým právnym titulom si uplatňuje nárok voči jednotlivým žalovaným, a s tým, že žalovaný v treťom rade doručí okresnému súdu svoje vyjadrenie k žalobe,
- 23. septembra 2011 okresný súd odročil nariadené pojednávanie z dôvodu neprítomnosti žalovaného v prvom rade a s tým, že žalobca doručí definitívnu zmenu petitu,

ktorú žiada prijať a tiež vyjadrenie, akým právnym titulom sa voči každému zo žalovaných domáha svojho nároku,

- 25. októbra 2011 sa uskutočnilo pojednávanie vo veci samej, na ktorom okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-207 pripustil do konania vstup ďalšieho žalovaného (vyhovел návrhu žalobcu z 10. októbra 2011), zároveň rozhodol rozsudkom č. k. 16 C 122/2007-240 tak, že žalobu žalobcu zamietol a žalovaným v prvom až štvrtom rade nepriznal náhradu trov konania,

- 15. decembra 2011 okresný súd vyzval žalovaných, aby sa vyjadrili k odvolaniu žalobcu proti rozsudku č. k. 16 C 122/2007-240,

- 26. marca 2012 okresný súd predložil spis krajskému súdu na účel rozhodovania o odvolaní žalobcu proti rozsudku okresného súdu č. k. 16 C 122/2007-240 z 25. októbra 2011,

- 15. júla 2013 bol spis vrátený z krajského súdu, ktorý rozhodol o odvolaní žalobcu rozsudkom č. k. 4 Co 140/2012-292 z 15. marca 2013, ktorým rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, a v časti trov konania bol napadnutý rozsudok zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie,

- 20. augusta 2013 okresný súd požiadal Centrum právnej pomoci o súčinnosť (podanie informácie o tom, či je žalobca právne zastúpený v konaní o dovolanie, pozn.),

- 4. októbra 2013 okresný súd doručil Centru právnej pomoci požadovanú spisovú dokumentáciu v záujme posúdenia nároku žalobcu na poskytnutie právnej pomoci,

- 12. decembra 2013 okresný súd požiadal Centrum právnej pomoci o doručenie rozhodnutia o priznaní, resp. nepriznaní nároku na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci žalobcovi v dovolacom konaní,

- 24. januára 2014 okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-316 vyzval žalobcu, aby odstránil vady dovolania,

- 13. marca 2014 okresný súd uskutočnil doručovanie dovolania žalobcu žalovaným a umožnil im vyjadriť sa k nemu,

- 6. júna 2014 okresný súd doručil vyjadrenia žalovaných k dovolaniu žalobcovi na vedomie,

- 31. júla 2014 okresný súd predložil spis napadnutého konania sp. zn. 16 C 122/2007 Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) spolu

s dovolaním žalobcu proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 140/2012-292 z 15. marca 2013,

- 10. mája 2016 bol spis napadnutého konania sp. zn. 16 C 122/2007 vrátený z najvyššieho súdu spolu s uznesením dovolacieho súdu č. k. 5 Cdo 262/2014-339 z 26. apríla 2016, ktorým bol napadnutý rozsudok krajského súdu zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie,

- 17. mája 2016 okresný súd doručoval uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 262/2014-339 stranám sporu,

- 14. júna 2016 bol spis napadnutého konania sp. zn. 16 C 122/2007 okresným súdom predložený krajskému súdu na ďalšie konanie s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu v dovolacom konaní,

- 20. septembra 2016 okresný súd doposlal krajskému súdu podanie žalobcu,

- 3. mája 2017 bol okresnému súdu vrátený spis spolu s rozsudkom krajského súdu č. k. 4 Co 256/2016-355 z 22. marca 2017, ktorým bol potvrdený napadnutý rozsudok okresného súdu, a žalovaným v prvom až štvrtom rade nebol nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania priznaný,

- 4. mája 2017 okresný súd vykonal doručovanie rozsudku druhostupňového súdu stranám sporu,

- 10. augusta 2017 okresný súd uznesením č. k. 16 C 122/2007-374 zrušil ustanovenie právneho zástupcu žalobcu,

- 25. októbra 2017 okresný súd požiadal o doručovanie zásielky žalobcovi prostredníctvom Ústavu pre výkon trestu odňatia slobody Bratislava,

- 25. apríla 2018 bola vyhotovená predkladacia správa najvyššiemu súdu, ktorý má rozhodnúť o dovolaní žalobcu proti rozsudku krajského súdu č. k. 4 Co 256/2016-355 z 22. marca 2017, po vyjadrení sporových strán bol spis predložený najvyššiemu súdu, kde sa aktuálne rozhoduje o dovolaní žalobcu.

III.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo

ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

13. Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

15. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

16. Pokiaľ ústavný súd v ďalšom texte poukazuje na Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“), ide o platné znenie do 1. júla 2016.

17. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

18. Táto povinnosť súdu vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

19. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

21. Čo sa týka hodnotenia právnej a skutkovej zložitosti napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že spory o zaplatenie nemajetkovej ujmy tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a v zásade ich nemožno považovať za právne ani skutkovo zložité. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub prípadnej faktickej náročnosti prerokovávanej veci. Ústavný súd súčasne nezistil, že by išlo o právne zložitú vec.

22. V konaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietáhoch konania podieľa osoba, ktorá podala sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V danom prípade ústavný súd konštatuje, že samotné podanie sťažovateľa, ktorým napadnuté konanie začalo, nespĺňalo zákonom predpísané náležitosti, a preto okresný súd musel sťažovateľa vyzývať, aby podanie doplnil, resp. odstránil jeho nedostatky. Sťažovateľ v priebehu napadnutého konania inicioval viaceré zmeny týkajúce sa ním podanej žaloby, na ktoré musel okresný súd procesne reagovať (niekoľkonásobná zmena žalobného petitu, rozhodovanie o návrhu žalobcu na pripustenie ďalších žalovaných do napadnutého konania).

22.1 Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprV/369/2018 poukázal na to, že *„... celkovo sa spis nachádzal na súdoch vyššieho stupňa približne 51 mesiacov, kedy sa rozhodovalo o opravných prostriedkoch sťažovateľa...“*.

Ústavný súd konštatuje, že súdny spis sa opakovane nachádzal na krajskom súde, ktorý rozhodoval o opravných prostriedkoch sťažovateľa (odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu č. k. 16 C 122/2007-50 zo 14. apríla 2008, odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu č. k. 16 C 122/2007-240 z 25. októbra 2011, pozn.).

22.2 Ústavný súd pri hodnotení postupu sťažovateľa na druhej strane bral do úvahy to, že ako účastník konania, resp. strana sporu má nesporne právo na tieto procesné úkony, ktoré urobil. Za prietahy vzniknuté v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníkom konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takomto prípade nemožno pripísať ani na vrub štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (III. ÚS 242/03). V súlade s touto judikatúrou preto dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľom uplatnených procesných právach ústavný súd nezapočítal do doby zbytočných prietáhov v konaní okresného súdu (obdobne III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04), avšak, ako už bolo uvedené, práve v ich dôsledku došlo k výraznému predĺženiu napadnutého konania.

22.3 Pokiaľ okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprV/369/2018 z 3. augusta 2018 poukázal na to, že *„... tunajší súd neviduje v Spr. denniku sťažnosť sťažovateľa na prietahy v konaní ani iné podanie, ktorým by sťažovateľ urgoval vydanie meritórneho rozhodnutia...“*, a teda, že sťažovateľ nevyužil možnosť podať sťažnosť na prietahy

v súdnom konaní podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou, ako aj s judikatúrou ESLP uvádza, že na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle uvedeného ustanovenia zákona o súdoch v zásade už netrvá, pokiaľ ide o prípady, keď je dĺžka namietaného konania v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už *prima facie* zjavne neprimeraná (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012, II. ÚS 783/2016). O takýto prípad zjavne ide aj vo veci sťažovateľa, keďže napadnuté konanie trvajúce už viac ako 11 rokov nie je právoplatne skončené.

23. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Okresný súd bezprostredne po doručení žaloby postupoval síce plynule, avšak jeho činnosť bola obmedzená na úkony procesného charakteru, pričom prvé pojednávanie vo veci samej sa uskutočnilo po viac ako 3 rokoch a 8 mesiacoch od podania žaloby. Ústavný súd zistil nečinnosť okresného súdu v trvaní 1 roka a 9 mesiacov, teda od dňa vybavenia dožiadania Okresným súdom Piešťany (2. júla 2009, výsluch sťažovateľa) do uskutočnenia prvého pojednávania (17. mája 2011).

Neefektívnu činnosť okresného súdu možno vidieť v tom, že po dobu takmer 4 rokov vyzýval sťažovateľa niekoľkokrát na odstránenie väd žaloby, resp. jej petitu a opakovane žiadal sťažovateľa o konkretizáciu právneho titulu, na základe ktorého sa domáha svojho nároku voči jednotlivým žalovaným (pojednávanie 24. júna 2011, 23. septembra 2011, pozn.).

Od vyhlásenia rozsudku okresného súdu č. k. 16 C 122/2007-240 z 25. októbra 2011 bol charakter úkonov okresného súdu v napadnutom konaní priamo závislý od procesnej aktivity sťažovateľa (opakované podanie odvolania a dovolania), pričom ústavný súd konštatuje, že okresný súd vybavoval vec v primeraných lehotách.

24. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 16 C 122/2007 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci

bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

26. Hoci ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu porušené, ústavný súd vo výroku tohto nálezu v tomto štádiu konania neprikázal, aby okresný súd vo veci konal bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy, reflektujúc na skutočnosť, že spis napadnutého konania sp. zn. 16 C 122/2007 bol s predkladacou správou okresným súdom predložený na rozhodovanie o dovolaní sťažovateľa najvyššiemu súdu (11. júla 2018, pozn.), a teda okresný súd v rámci svojich dispozícií vykonal všetky kroky na dosiahnutie právnej istoty sťažovateľa.

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

28. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

29. Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € z dôvodov, ako je neprimeraná dlhá doba konania. Zdôraznil aj tú skutočnosť, že v priamej súvislosti s odopieraním poskytnutia spravodlivosti a včasného prejednanie jeho veci

v napadnutom konaní mu vzniká nemajetková ujma spočívajúca najmä v pocitoch úplnej neistoty a bezmocnosti zo stavu v napadnutom konaní.

30. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy, avšak suma požadovaná sťažovateľom nie je primeraná okolnostiam prípadu. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

31. S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 16 C 122/2007, berúc do úvahy všetky okolnosti danej veci vrátane správania sťažovateľa, ktoré zásadným spôsobom prispelo k predĺženiu priebehu napadnutého konania, ústavný súd považoval priznanie sumy 500 € za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd ani v tejto veci nemohol ponechať bez povšimnutia, čo je mu z jeho ďalšej rozhodovacej činnosti známe, a to, že sťažovateľ opakovane podáva na súdy desiatky nekvalifikovaných podaní, ktorými zaťažuje súdne a iné štátne orgány v Slovenskej republike. Rovnako zneužíva vytáženosť medzinárodných súdnych orgánov ochrany ľudských práv, ktoré niekedy dobre nerozpoznajú skutočné ciele a zámery sťažovateľa (právoplatne odsúdeného za závažné trestné činy) získať zo svojich káuz čo najviac finančných prostriedkov bez ohľadu na podstatu týchto sporov (m. m. III. ÚS 645/2017). Ústavný súd preto návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia sčasti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

32. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom.

Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

33. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2017, ktorá bola 921 €.

34. Vzhľadom na to, že v priebehu konania pred ústavným súdom došlo k zmene právneho zastúpenia sťažovateľa, ústavný súd priznal úhradu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov advokátke JUDr. Marianne Lechmanovej (pôvodný právny zástupca, pozn.). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2018 (2x 153,50 €) spolu s režijným paušálom (2 x 9,21 €) predstavuje sumu trov konania celkom 325,42 €. Písomné vyjadrenie sťažovateľa z 30. októbra 2018 ústavný súd nevyhodnotil vzhľadom na jeho obsah ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu advokátovi Mgr. Tomášovi Hermanovi zaň nepriznal.

35. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet advokátky JUDr. Marianny Lechmanovej v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

36. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. apríla 2019